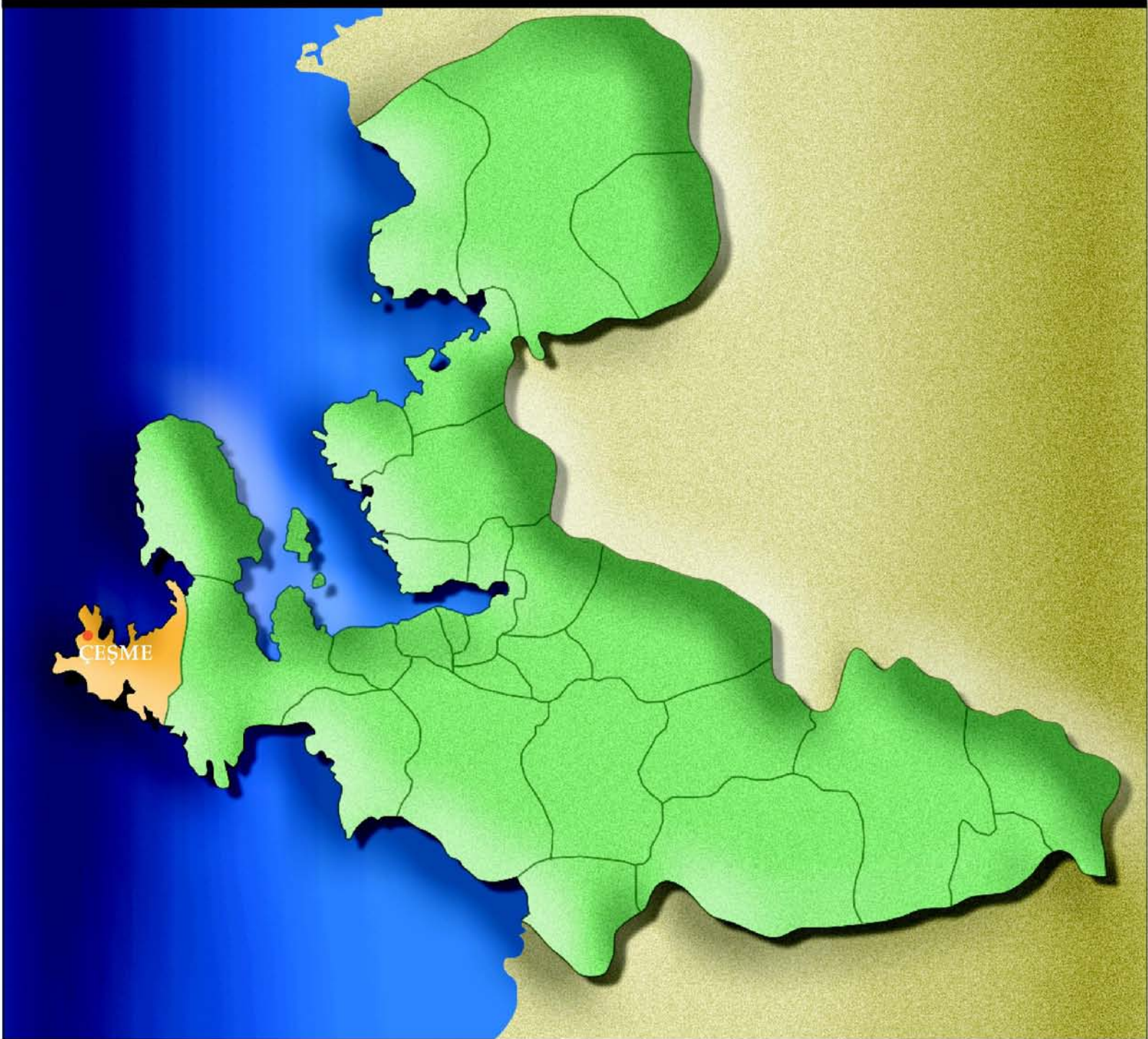




ÇEŞME



KÜNYE

DEĞİŞKEN	YIL	BİRİM	ÇEŞME: VERİ/AÇIKLAMA
Yüzölçümü	2006	km ²	260
Nüfusu	2006 (Projeksiyon)	kişi	40.700
Nüfus yoğunluğu	2006 (Projeksiyon)	kişi/km ²	157
Kentleşme oranı	2006	yüzde	66,68
Rakımı	2006	m	5
İl merkezine uzaklığı	2006	km	80
İzmir'e göre konumu	2006	-	İzmir'in batısında
Komşu il ve ilçeler	2006	-	Doğudan Urla, güneyden ve batıdan Ege Denizi, Kuzeyden Karaburun İlçesi ile çevrilidir.
Metropol ilçe mi?	-	-	Hayır
Temel geçim kaynakları	2006	-	Turizm, tarım, hayvancılık
Kişi başına düşen gelir	1996	dolar	3.258
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	1996	YTL	12.755.094
Gayri safi tarımsal üretim gelir	2006	YTL	27.385.551
İhracatı	2006	dolar	15.607.409,54
Önemli ihraç ürünleri	2006	-	Madenler (andezit, kalker, mermer)
Ticaret sanayi merkezleri	2006	-	Tansaş, Bim, Migros, Dia-Sa, Çeşme, Ilıca, Dalyan, Alaçatı pazaryerleri, Çeşme ve Alaçatı Küçük Sanayi siteleri.
Toplam firma sayısı	2006	adet	3.399
Tahsil edilen vergi toplamı	2006	YTL	22.201.404,04
Banka, şube sayısı	2006	adet	7 banka, 10 şube
Yer altı zenginlikleri	2006	-	Andezit, kalker, mermer
Toplam konut sayısı	2006	adet	----
Toplam otel yatak kapasitesi	2006	adet	8.747
Okur-yazar nüfus oranı	2006	yüzde	----
Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı	2006	kişi	17
Doktor başına düşen kişi sayısı	2006	kişi	767
İlçe ile özdeşleşmiş unsurlar	2006	-	Kavun, kumsalları, sörf turizmi, termal turizm, Çeşme Kalesi, sakız reçeli, sakız koyunu

1. GİRİŞ

İzmir'in turizm potansiyeli yüksek, dünyanın sayılı güzelliğine sahip deniz ve kumsalları ile gurur kaynağı ilçesi Çeşme, İzmir'in batısında, İzmir'e 80 km. uzaklıktadır. Yüzölçümü 260 km², denizden yüksekliği 5 metredir.

İlçenin Çeşme ve Alaçatı olmak üzere iki belediyesi, 4 köyü ve 1 bucağı bulunmaktadır. Ovacık köyü Merkeze; İldırı, Germiyan ve Karaköy Alaçatı bucağına bağlıdır.

2000 yılı nüfus sayımına göre 37.372 kişilik nüfusa sahip olan ilçenin, 2006 projeksiyonuna göre¹ nüfusu 40.700'dür. İlçe bu rakamla İzmir'in ilçe nüfus sıralamasında 22. sıraya yerleşmiştir. Bu rakam, il nüfusunun yüzde 1'ini oluşturmaktadır.

1996 yılı alıcı fiyatlarına göre 12.755.094 YTL'lik GSYİH'sı ile İzmir ilçeleri arasında 18. sıradadır ve yüzde 1.16'lık paya sahiptir. Kişi başına 3.258 S'lık GSYİH ile ise de 19. sırada yer almaktadır.

Çeşme'nin doğal güzellikleri ile sahip olduğu turizm potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesi halinde kişi başına düşen geliri de artacaktır.

Çeşmenin ekonomisinde itici güç turizmdir. Kumsallarının ve denizinin dillere destan güzelliği ve uluslararası yarışmaların yapılabildiği sörf turizmi ile meşhur turizm bölgelerimizden biridir.

İlçe ekonomisinde tarım ve hayvancılık ikinci planda olmakla beraber, sanayi kolunda hemen hemen hiç yatırım yapılmamaktadır. Bunun sebebi olarak ilçenin turizm karakterinden uzaklaşmaması ve doğal güzelliklerinin korunması çabasının etkili olması gösterilebilir.

İlçenin en önemli doğal zenginliği kaplıcalarıdır.

Çeşmenin turizm potansiyelinin en iyi şekilde değerlendirilmesi için ilçenin doğal güzelliklerinin tanıtımına önem verilmesi gerekmektedir.

Ayrıca ilçede turizm çeşitlerine yatırımı kolaylaştıracak imkanlar tanınmalı, yatırımcı özendirilmelidir. Bu konuda yerel yönetimlere de büyük görevler düşmektedir.

¹ Nüfus projeksiyonu TÜİK tarafından yapılmıştır.

2. İlçenin Tarihi, Coğrafi ve Demografik Yapısı

2.1. Tarihi

İlk çağda Cysus adıyla bilinen Çeşme, Anadolu'nun batı kıyısında M.Ö 1000 yıllarında kurulduğu tahmin edilen 12 lonya kentinden biri olan Eritre (Erytre)'nin Ildır iskelesiydi. Bu nedenle Çeşme'nin tarihi ile bir arada anılması gerekir.

Bugün arkeolojik ve turistik yönden büyük önem taşıyan Eritre M.Ö 7. ve 8. yüzyıllarda büyük iktisadi güce sahip olmuştur. Bu dönemde kent, Doğu Akdeniz özellikle Kıbrıs ile ticari ilişkilerde bulunuyor ve (Chios)- Sakız Adası ile birlikte esir ve şarap ticaretini elinde tutuyordu. Eritre önce Lidya (Lydia) sonradan Perslerin saldırısına uğrayıp büyük zarar görmüş, M.Ö 14. yüzyılda ise yeniden zengin bir kent olmuştur. M.Ö 2. yüzyılda kent Bergama Krallığı'na daha sonra Roma İmparatorluğu'na bağlanmıştır. Romalılar zamanında Çeşme yöresi Cysus adını almış, Roma İmparatorluğu ikiye bölününce Bizans topraklarında kalan Eritre önemini kaybetmiş özellikle puta ve çok tanrılı dinlere olan inancın güçlendiği dönemde kentteki antik yapıların çoğu yakılıp yıkılmıştır.

Ortaçağda Bizans İmparatorluğu'na bağlı olan Eritre ve Çeşme yöresi, ilk olarak Çaka Bey zamanında Türklerin eline geçmiştir. (MS. 1081) Birinci Kılıçarslan'ın kayınpederi olan Çaka Bey, Selçuklular devrinde Klozemene yarımadasını ele geçirmiş, bugünkü Çeşme Köyü diye bilinen ve Çeşme'nin 2 km güneyindeki tepeler arasında olan bir cami ve evler yaparak Oğuz Boyu'ndan gelen Türkleri buraya yerleştirmiştir. Çakabey'in öldürülmesinden sonra kardeşi Yalvaç, Haçlılar gelinceye kadar bu bölgede olmuştur.

Eritre adının Çaka Bey zamanında Ildırı olarak söylendiği sanılmaktadır. Fatih Sultan Mehmet zamanında sakızlık bahçelerinin bol olması nedeniyle bu yere İlder denildiği yazılmaktadır. Yine Piri Reis'in Kitabı Fahriye'sinde Ildırı adı açıkça okunmaktadır. Bugün Ildırı' da (Eritre) yalnız şehir suru, tiyatro, heraklion, mimari parçaları, mozaikler, Akrapol'de ise yeri henüz kesinlikle bilinmeyen fakat birçok adak eşyasının ele geçtiği Athena mabedi vardır.

Osmanlılar zamanında Yıldırım Beyazıt tarafından yeniden Osmanlı İmparatorluğuna bağlanan kent 1402 Ankara Savaşından sonra Timur tarafından tekrar Aydınogulları'na bağlanmış, 1422 yılında yeniden Osmanlılara geçmiştir. Birinci Dünya Savaşından sonra yurdumuzun paylaşılmasıyla Çeşme, Yunanistan tarafından işgal edilmiştir. Fakat Kurtuluş Savaşı sonrasında 16 Eylül 1922'de Fahrettin Altay Paşa birlikleri tarafından düşman işgalinden temizlenmiştir.

İlçe, tarihi yapı olarak en önemli eser olan Çeşme Kalesi'ne sahiptir. Osmanlılar zamanında 1508 yılında 2. Beyazıt tarafından yaptırılmıştır.

Çeşme'nin içinde avlulu ve iki katlı olan, dışta dükkanları bulunan kervansaray 1529 yılında Kanuni Sultan Süleyman zamanında yapılmış olup, mimarı Ömer Bin Ali Pabuççu'dur. Planı U şeklindedir. Yanında bulunan hamamlar külliyei tamamlamaktadır.

Kale içinde yer alan ve kale mescidi diye anılan cami Sultan Beyazıt tarafından 16. yüzyılda yaptırılmıştır.

İlçe isminden anlaşılacağı üzere birçok tarihi çeşmeye sahiptir. Mezarlıktaki su terazisi zamanımıza kadar sağlam kalabilmiştir. Çeşme'nin çeşitli mahallelerinde 18. ve 19. yüzyıllardan kalma Anonim Çeşme, Kaymakam Çeşmesi ve Molla Çeşmesi adı ile anılan üç önemli çeşme vardır.

Birkaç tarihi türbe içinde en ilginç 18. yüzyıla ait Kitabeli Atılğan Türbe, açık mezar şeklinde kıymetli bir sanat eseridir.

2.2. Coğrafi Yapısı

Çeşme, Türkiye'nin batısında üç tarafı denizlerle çevrili, kendi adını taşıyan yarımadaının üzerinde ve en ucunda kurulmuş güzel bir ilçedir.

Toprakları doğudan Urla İlçesi, güneyden ve batıdan Ege Denizi, kuzeyden Karaburun ilçesi ile çevrili olan Çeşme, İzmir'e 80 km, Yunanistan'ın Sakız Adası'na da 8 mil uzaklıktadır.

1/200.000 ölçekli harita üzerinden yapılan çalışma sonucunda Çeşme İlçesinin kıyı şeridinin toplam uzunluğunun 90 km olduğu tespit edilmiştir.

Akdeniz ikliminin etkisi altında olan Çeşme'de dağların diğer Ege sahillerinde olduğu gibi denize dik inmesi turizmin her zaman geçerli hammadesi olan doğa güzelliklerini yaratmıştır. Arazi genellikle taşlık ve kayalık tepelerle kaplı olup, bunların arasında pek azı düzlüklerden meydana gelen küçük ovacıklardan ibarettir. Arazi çoğunlukla meyillidir. Orman az olup, bozuk baltalık halindedir. Devamlı akan dereleri mevcut değildir. Toprak yapısı çakıllı, kumlu, kireçli, bazı bölgelerde de tınlı ve kalkerli satıh fakirdir. Yer altı ve yer üstü enerji kaynakları yoktur.

İlçenin yüzölçümü 260 km², denizden yüksekliği 5 metredir.

Gerek iç ve gerekse dış turizm yönünden Türkiye'nin sayılı plajlarına sahiptir. Sayısız koyları, berrak denizi, güneşi, ince kumu ve deniz içinde kaynayan kükürtlü suları ile doğal turistik olanaklara sahip plajları yarımadaının çeşitli koyları arasında dağılmıştır.

İlçe'nin Şifne, Küçük Liman, Paşa Limanı, Pırlanta, Tursite, Çatalazmak-Çiftlik, Dalyan ve daha birçok isimlerle bilinen 20'ye yakın kumsalı vardır.

Genellikle Ilıca mahallesinin çeşitli yönlerine dağılmış bulunan ve Ilıca'da halka açık plajı besleyen radyoaktif su kaynakları mevcuttur. Hemen hemen her zaman farklı bileşime sahip olan kaplıca suları yerli ve yabancıların ilgisini çekmektedir.

İlçede maki karakterli bitki örtüsü bulunmaktadır. Ortalama yıllık yağış miktarı 32,275 mm. olup doğal nem ortalaması yüzde 76 civarındadır.

2002 yılı verilerine göre 869,7 mm. olan yağış miktarı neredeyse yarı yarıya azalarak 2006 yılında 387,3 mm. olmuştur.

Yıllık ortalama sıcaklık 17°C, ortalama deniz suyu sıcaklığı 34.9 °C'dir.

İlçedeki alan dağılımı şu şekildedir;

Tablo 1: Alan Dağılımı (2006)

	Yüzölçümü (da)	Pay (%)	Kişi başına düşen birim alan (m ²)
Sanayi alanı	*	*	*
Konut alanı	*	*	*
Tarım alanı	23.883	9,1	586
Yeşil alan	41.965	16,14	1.031
Arkeolojik sit alanı	*	*	*
Diğer alanlar	183.243	70,47	4.502
Toplam İlçe	260.000	100	6.388

Kaynak: İzmir Tarım İl Müdürlüğü, 2007

*Bilinmiyor

İlçede genellikle turizme ayrılan diğer alanların yüzölçümü içerisinde en fazla alana sahip olduğu görülmektedir.

2.3 Demografik Yapısı

İlçe merkez nüfusu 2000 yılı nüfus sayımında 37.372 kişi olarak kaydedilmiştir. Nüfus, TÜİK 2006 yılı projeksiyonuna göre 40.700 olmuştur. İlçe nüfus artışı merkezde %11.6, köyde %16.9, toplamda %13.4'tür. İlçede oy kullanma ehliyetine sahip kişi sayısı 23.079'dur.

Tablo 2: Nüfus Durumu

	2000			2006
	Erkek	Kadın	Toplam	Toplam**
Çeşme	13.697	11.560	25.257	27.140
Çeşme Köy	6.381	5.734	12.115	13.560
Toplam	20.078	17.294	37.372	40.700

Kaynak: **TÜİK Projeksiyon, 2007

İlçenin Çeşme ve Alaçatı olmak üzere iki belediyesi, 4 köyü ve 1 bucağı bulunmaktadır. Ovacık köyü Merkeze; İldırı, Germiyan ve Karaköy Alaçatı bucağına bağlıdır. İlçe merkezine bağlı 20 mahallesi bulunmaktadır.

3. Ekonomi

Çeşme ilçesi, TÜİK tarafından en son olarak 1996 yılında yayımlanan ilçeler bazındaki GSYİH rakamlarına göre 12.755.094 YTL ile İzmir genelinde 18. ve 3.258 dolar kişi başı GSYİH rakamı ile de 19. sırada yer almıştır.

İlçeye bağlı sanayi yatırımı bulunmamaktadır. Turistik yönden büyük gelişmeler kaydeden ve yakın gelecekte dünyanın sayılı turizm beldelerinden biri olmaya namzet ilçede turizm en önemli sektördür. İlçede sörf, termal, yat, kongre turizmi her geçen gün gelişmekte ve yatırımları devam etmektedir.

Tablo 3: Faaliyet Gösteren Firmalar (2006)

Kayıtlı Olduğu Oda	Firma Sayısı
İzmir Ticaret Odası	769
Çeşme Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1.460
Çeşme Ziraat Odası	750
Alaçatı Tarım Kredi Kooperatifi	400
Ege Bölgesi Sanayi Odası	12
Ege İhracatçı Birlikleri	8
Toplam firma sayısı	3.399

Kaynak: İZTO, ÇESO, Çeşme İlçe Tarım Müdürlüğü, Alaçatı Tarım Kredi Kooperatifi kayıtları,2007

*Oda kayıtlarında aktif görünen firmalar

İlçede; Çeşme Esnaf ve Sanatkârlar Odası'na kayıtlı 1.460, Çeşme Ziraat Odası'na kayıtlı 750, Alaçatı Tarım Kredi Kooperatifi'ne kayıtlı 400, İzmir Ticaret Odası'na kayıtlı 769, Ege Bölgesi Sanayi Odası'na kayıtlı 12 yerli firma ve Ege İhracatçı Birliklerine kayıtlı 8 firma olmak üzere toplamda 3.399 firma bulunmaktadır.

İlçede 27 adet yabancı sermayeli şirket vardır.

İlçede SSK'ya bağlı 7.222 çalışan, SSK'ya bağlı 1.979, emekli sandığına bağlı 761 emekli ve 253 dul-yetim bulunmaktadır.

İlçede Ziraat Bankası, OyakBank, İş Bankası, Halk Bankası, Vakıfbank, Garanti Bankası ve Akbank olmak üzere 7 banka, 10 şubesi ile hizmet vermektedir.

Tablo 4: En Çok Vergi Veren İlk 20 Firma (2006)

Sıra No	Ünvan	Tutar (YTL)
1.	Alaçatı Çeşme Su İşl. A.Ş	139.099,49
2.	Mesu Tur. Sey. Ltd.Şti.	67.709,14
3.	Artut Gıda Meş. Ltd. Şti.	41.090,65
4.	Tamer Tur. Sey. Ltd. Şti.	37.994,83
5.	Prestij Tur. Ltd. Şti.	30.215,38
6.	Albayrak Nal. İnş. Ltd. Şti.	29.413,85
7.	Eritre Tur. A.Ş	26.267,06
8.	Orhan Karadede Ltd. Şti.	25.251,72
9.	Acaroğulları Pet. Ltd. Şti.	23.322,70
10.	Ates İnş. Ltd. Şti.	22.269,28
11.	Çeşme Dalyan Körfez A.Ş	21.139,59
12.	Karagülle Teks. Ltd. Şti.	19.799,08
13.	Büro Met. Mim. Ltd. Şti.	19.344,59
14.	Baratalılar İnş. Ltd. Şti.	19.169,75
15.	Dalgıç İnş. Ltd. Şti.	16.709,07
16.	Tetusa Öz. Sağ. Ltd. Şti.	16.325,05
17.	Dalyan Res. Ltd. Şti.	16.013,64
18.	Erçeşmeli Mob. Ltd. Şti.	15.934,75
19.	M. Tur. İşl. Ltd. Şti.	15.826,50
20.	Sarıoğlu Yapı Ltd. Şti.	15.637,37

Kaynak: İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı Çeşme Vergi Dairesi Müdürlüğü, 2007

Tablo 5: En Çok Vergi Veren İlk 20 Mükellef (2006)

Sıra No	İsim	Tutar (YTL)
1.	Sami Selim KAPTAN	147.164,39
2.	İsmail ALPHAYTA	82.620,96
3.	Osman EKİNCİ	77.794,88
4.	Semra YOĞURTCU	69.327,12
5.	O. Kaya KANDEMİR	61.572,32
6.	Gözde TİMUROĞLU	51.508,17
7.	Toğman ULUTAŞ	50.744,43
8.	Nevzat ONAY	48.172,94
9.	Ahmet CESURLAR	45.340,40
10.	Ali TEZCAN	42.322,52
11.	Akgün ONUR	38.849,25
12.	Adının açıklanmasını istemiyor	36.368,23
13.	İlhami SERT	35.235,77
14.	Çiğdem SEBİK	34.681,59
15.	Zeynep ÖZİŞ	32.086,96
16.	Muzaffer ARLI	31.628,24
17.	Canan AYDEMİR	29.806,00
18.	Ödel TOSUN	26.977,72
19.	Selahattin Tunç CECAN	23.821,96
20.	Ö. İhsan TÛTÛNCÛOĞLU	22.221,20

Kaynak: İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı, Çeşme Vergi Dairesi Müdürlüğü, 2007

Tablolardan da anlaşılacağı üzere ilçe de en çok vergi veren üç firma; 139.099,49 YTL ile Alaçatı Çeşme Su İşl. A.Ş, 67.709,14 YTL ile Mesu Tur. Sey. Ltd.Şti. ve 41.090,65 YTL ile Artut Gıda Meş. Ltd. Şti. olurken; şahıs olarak en yüksek vergiyi verenler sırasıyla Sami Selim KAPTAN, İsmail ALPHAYTA ve Osman EKİNCİ olmuştur.

3.1. Tarım

1930'lu yıllara kadar ilçedeki tarım alanlarının %50'sini oluşturan bağcılık ve kısmen zeytincilik hakim ürün desenini teşkil ederken 1930'lu yıllardan itibaren floksera zararlısı nedeniyle yavaş yavaş bağ alanları daralmaya başlamış, 1950'li yılların başlarında kalan bağ alanları da sökülerek tütün ziraatine başlanmıştır.

1980'li yılların başlarına kadar tütün öncelikli ürün durumunda iken, 1980'li yılların başından itibaren tütün alanlarına kavun ikame olmuştur. Halen kavun ekim alanları mevcut tarım alanları içerisinde birinci derecede önemini korumaktadır. 1970'li yılların sonlarına doğru İldırı'da dikilmeye başlayan, 1985 yıllarında 500 da civarında olan enginar, 1990'dan itibaren Ovacık köyünde de dikilmeye başlanmış, 2000 yılı itibariyle 1800 da. alana ulaşmıştır. İlçedeki sulama suyu kaynaklarının yetersizliği, ağırlıklı olarak susuz tarımın yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

1950'li yılların sonlarına doğru bugünkü Ilıca'da şantiye evleri ile birlikte sayfiye olma eğilimi başlamış, 1980'li yılların başlarında ülke genelinde başlayan turizm hareketi 1985 yılından sonra Çeşme'de de hız kazanmıştır. Bu tarihlerden itibaren tarım arazileri hızla el değiştirmeye başlamıştır. Örneğin Çakmak Ovası, Alaçatı-Ilıca arasındaki Germiyan yalısı mevkilerindeki taban araziler konuta açılmıştır. Karayollarınca, otoban için Özel İdare tarafından Alaçatı Barajı için, Ulaştırma Bakanlığı'nca Çeşme Havaalanı için son on yılda tarım arazilerinde hızlı bir daralma gözlemlenmektedir. Kullanılabilir arazilerin ilçe yüzölçümü içerisindeki payı %10 civarına inmiştir.

İlçe toplam tarım alanlarının %18'inde sulu tarım yapılmakta, mevcut sulanan alanların %7'si ise damlama sulama olarak sulanmaktadır. Sulu tarım yapılan arazilerin %43'ünde enginar ziraati yapılmaktadır.

3.1.1. Bitkisel üretim

Çeşme ilçesinde 23.883 da'lık tarım alanınının 5.582 da'lık kısmı sulanan, 18.301 da'lık kısmı sulanmayan alan olarak gözlemlenmektedir.

Tablo 6: Tarımsal Alan Dağılımı

	Yüzölçümü (da)		2006 Pay (%)	Kümülatif Değişim (%)
	2002	2006		
Toplam tarım alanı	27.000	23.883	100	-11,5
Tarla alanı	4.080	4.148	17,3	1,6
Sebze alanı	9.210	6.444	26,9	-30,0
Meyve alanı	450	103	0,4	-77,1
Süs bitkileri alanı	20	3	0	-85
Bağ alanı	1.400	2.000	8,3	42,8
Narenciye alanı	90	136	0,5	51,1
Zeytin alanı	6.980	9.050	37,8	29,6
Tarıma elverişli boş arazi	4.770	2.000	8,3	-58,0
Sulanan tarım alanı	10.130	5.582	23,3	-44,89

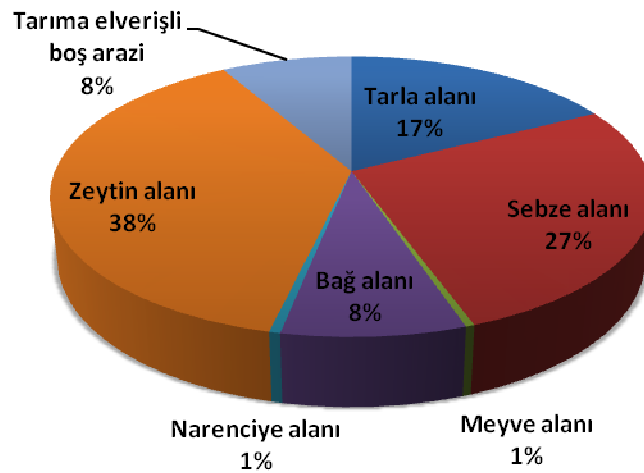
Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007

Tablodan da görüldüğü üzere 2006 yılı verileri baz alındığında, toplam tarım alanının 23.883 dekar olduğu görülmektedir.

Tarım arazisinin % 17,3'ü tarla alanı olarak kullanılmaktadır. 9.050 da. zeytin alanını, 6.444 da. ile sebze, 4.148 da. ile de tarla alanı izlemektedir. 3 da.'lık bölümüyle süs bitkileri en az dikim alanını oluşturmaktadır.

Tarıma elverişli boş arazi 2000 da.'dır.

Grafik 1: Tarım Arazileri Dağılımı (2006)



Kaynak: Tablo 6

Zeytin alanı %38, sebze alanı %27 ile en fazla tarım alanına sahiptir.

Tablo7: Tarla Ürünleri Üretimi

Ürün	Ekiliş Alanı (da)			Üretim (ton)			Verim (kg/da)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Buğday (diğer)	1.900	0	-100	352	0	-100	1.852	----	----
Arpa (diğer)	1.100	0	-100	190	0	-100	1.727	----	----
Yulaf	1.000	0	-100	185	0	-100	185	----	----
Fasulye (kuru)	0	10	----	0	2,5	----	----	250	----
I. Ürün									
Nohut	50	40	-20	10	8,6	-14	200	215	7,5
Bakla	0	50	----	0	14	----	----	280	----
Bezelye (kuru)	0	2	----	0	0,3	----	----	150	----
Soğan (Kuru)	0	250	----	0	375	----	----	1.500	----
Anason	0	450	----	0	18	----	----	40	----
Patates (I. Ürün)	30	0	-100	42	0	-100	1.400	----	----
Patates (II. Ürün)	30	35	16,6	42	50,8	20,9	140.000	1451,4	3,6
Toplam	4.110	887	78,4	821	483,2	-41,1	----	----	----

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007

İlçedeki tarla ürünü ekiliş alanında 2002 yılına göre %78,4 oranında bir azalış söz konusudur.

İlçenin tarla alanlarında buğday, arpa, yulaf, patates, fasulye, nohut, bakla, bezelye, soğan ve anason üretimi yapılmaktadır. Üretim miktarı bakımından 2002 yılında dikkati çeken buğday, arpa ve yulafın 2006 yılında ekiminin yapılmadığı gözlemlenmektedir.

İlçede 2002 yılında üretilmeyen fasulye, bakla, bezelye, soğan ve anason 2006 yılında üretilmeye başlamıştır.

2006 yılında ilçede tarla ürünlerinin üretim miktarı %41,1 oranında azalmıştır.

2006 yılının rakamları ile 2002 yılının rakamları karşılaştırıldığında en yüksek dikim alanlarına sahip iki sebzeden kavunun dikim alanının 2002 yılına nazaran neredeyse yarıya yarıya azaldığı, enginarın ise %9,2 oranında arttığı görülmektedir.

2006 yılında 1000 tonun üzerinde üretim rakamı yakalayan 3 ürün kalemi ekiliş bakımından en yüksek alana sahip üç ürün olan kavun, enginar ve domatestir.

2006 yılında göbekli marul, taze bakla, kuru soğan ekimine son verilirken; kıvırcık marul, tere, nane, turşuluk hıyar, salçalık domates, kereviz ve börülce üretimine başlanmıştır.

Tablo 6: Sebze Üretimi

Ürün	Ekiliş Alanı (da)			Üretim (ton)			Verim (kg/da)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Domates(sofra)	600	500	-16,7	900	1.050	16,7	1.500	2.100	40
Domates(salça)	0	140	----	0	560	----	----	4.000	----
Enginar	1.900	2.075	9,2	1.140	2.075	82	600	1.000	66,7
Karnabahar	10	10	0	12	12	0	1.200	1.200	----
Karpuz	150	70	-53,3	225	105	-53,3	1.500	1.500	----
Patlıcan	50	35	-30	90	53	-41,1	1.800	1.500	-16,7
Marul (kıvırcık)	0	100	----	0	140	----	----	1.400	----
Marul(göbekli)	130	0	-100	195	0	-100	1.500	----	----
Ispanak	40	25	-37,5	24	16	-33,3	600	624	4
Pırasa	40	30	-25	80	60	-25	2.000	2.000	----
Kavun	5.360	2.850	-46,8	4.288	3.420	-20,2	800	1.200	50
Börülce (taze)	0	80	----	0	72	----	----	900	----
Soğan (taze)	150	125	-16,7	225	188	-16,4	1.500	1.500	----
Soğan (kuru)	300	0	-100	450	0	-100	1.500	----	----
Lahana (beyaz)	20	12	-40	40	24	-40	2.000	2.000	----
Kabak(sakız)	20	20	0	30	30	0	1.500	1.500	----
Hıyar (sofralık)	40	25	-37,5	60	38	-36,7	1.500	1.485,7	-1
Bakla (taze)	80	0	-100	72	0	-100	900	----	----
Kereviz (kök)	0	10	----	0	9	----	----	900	----
Maydanoz	10	100	900	6	70	1066,7	600	700	16,7
Roka	10	50	400	10	35	250	1000	700	-30
Tere	0	10	----	0	7	----	----	700	----
Nane	0	5	----	0	4	----	----	700	----
Hıyar (turşu)	0	10	----	0	14	----	----	1.400	----
Bamya	150	125	-16,7	53	44	-17	350	352	0,6
Biber(sivri)	90	120	33,3	90	114	26,7	1.000	950	-5
Biber(dolma)	20	30	50	20	30	50	1.000	1.000	----
Bezelye (taze)	10	10	0	7	7	0	700	700	----
Fasulye(taze)	20	18	-10	140	13	-90,7	7.000	722,2	-89,7
Toplam	9.200	6.585	-28,4	8.157	8.190	0,4	----	----	----

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007

İlçede en az üretilen sebzeler 4 ton ile nane, 7 ton ile tere ve bezelye, 9 ton ile kerevizdir.

2006 yılında toplam 6.585 da. ekim alanından 8.190 ton sebze elde edilmiştir. Ekim alanındaki %28,4 oranındaki azalmanın, toplam üretim miktarında azalmaya yol açmadığını göstermektedir.

İlçede meyve alanlarında ağırlıklı olarak zeytin, incir ve badem üretimi yapılmaktadır.

2006 yılı için yağlık zeytin üretimi toplam üretimin %79,65'ini oluşturmaktadır. Toplam 92.400 adet yağlık zeytin veren ağaçtan 1.848 ton meyve elde edilmektedir.

Üretimi en az yapılan meyve nektarin şeftali olurken, nektarin şeftalinin ve washington portakalın üretimine 2006 yılında başlandığı görülmektedir. Anason üretimine ise son verilmiştir.

Tablo 9.1: Meyve Üretimi (1)

Ürün	Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı			Üretim (ton)			Verim (kg/ağaç)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Armut	1.200	1.250	4,2	14	16	14,3	12	13	8,3
Ayva	200	240	20	3	5	66,7	13	20	53,8
Elma (Golden)	75	90	20	2	2	0	20	20	----
Elma (Starking)	75	80	6,7	2	2	0	20	20	----
Elma (Diğer)	50	55	10	1	1	0	20	20	----
Erik	2.500	2.700	8	50	68	36	20	25	25
Kayısı	1.100	1.300	18,2	28	33	17,9	25	25	----
Şeftali (Nektarin)	0	250	----	0	3	----	----	10	----
Şeftali (Diğer)	200	250	25	4	5	25	20	20	----
Badem	6000	6.150	2,5	78	80	2,6	13	13	----
İncir	5.400	5.950	10,2	108	119	10,2	20	20	----
Nar	600	700	16,7	14	18	28,6	23	25	8,7
Zeytin(Sofralık)	5.700	8.200	43,9	114	164	43,9	20	20	----
Zeytin (Yağlık)	78.300	92.400	18	1.958	1.848	-5,6	25	20	-20
Limon	880	1.000	13,6	31	35	12,9	35	35	----
Mandalina (Satsuma)	2.120	2.800	32,1	74	112	51,4	35	40	14,3
Mandalina (Clementine)	140	140	0	4	4	0	28,5	30	5,3
Portakal (Washington)	0	360	----	0	11	----	----	30	----
Anason	350	0	-100	13	0	-100	37,1	----	----
Toplam	104.890	123.915	18,1	2498	2526	1,1	----	----	----

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007

2002 yılına göre kıyaslandığında, 2006 yılında armut, ayva, erik, nar, üzüm ve mandalınanın verimlerinin arttığı; anason ve yağlık zeytinin verimlerinde düşüş olduğu, sofralık zeytin, incir, badem, şeftali, kayısı ve elmanın verimlerinin değişmediği kaydedilmiştir.

İlçede 2006 yılında toplam üzüm ekiliş alanında %125'lik artış kaydedilirken, üretimde %199'luk bir artış olduğu görülmektedir. Özellikle şaraplık üzüm ekiliş alanı ve üretim miktarları önemli ölçüde artmıştır.

Tablo 9.2: Meyve Üretimi (2)

Ürün	Meyve Veren Yaşta Ağaç Alanı (da)			Üretim (ton)			Verim (kg/da)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Üzüm (Şaraplık)	800	1.825	128	480	1.460	204,2	600	800	33,3
Üzüm (Sofralık-Çeksiz.)	20	25	25	15	20	33,3	750	800	6,7
Toplam	820	1.850	125	495	1.480	199	----	----	----

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007

İlçede bir köyde bulunan iki hanede 1 da. alanda örtü altı sebze-meyve ve süs bitkisi yetiştirilmektedir.

Tablo 10: Tarımsal Alet ve Ekipman Varlığı (2006)

Alet-Ekipman	Adet	Alet-Ekipman	Adet
Kulaklı traktör pulluğu	240	Derin kuyu pompa	120
Kültüvatör	28	Sırt pülverizatörü	230
Diskli tırmık	105	Kuy. Mili. Hareket. Pülveriz.	12
Biçer Bağlar Makinesi	1	Yem hazırlama makinesi	1
Sap döver harman makinesi	7	Traktör(Tek akslı)	20
Hayvan pulluğu	125	Traktör(İki akslı)	230
Diskli pulluk	5	Dip Kazan (Subsoiler)	4
Toprak burgusu	16	Toprak Frezesi	6
Tınaz Makinesi	6	Orak Makinesi	10
Tarım arabası (römork)	225	Su tankeri	170
Damla sulama tesisi	60	Seyyar süt sağım makinesi	6
Elektropomp	15	Motopomp(Termik)	85
Tozlayıcı	3	Atomizör	20
Sedyeli motorlu pül.	1	Motorlu pülverizatör	20

Kaynak: İl Tarım Müdürlüğü, 2007

İlçe'de motor gücü 5BG'e kadar 2 adet, 5 BG'den fazla 18 adet, 10 BG'ne kadar 5, 25-34BG arasında 55, 35-50 BG arasında 150, 50-70 BG arasında 8 adet olmak üzere toplam 250 adet traktör bulunmaktadır.

Çeşme'nin tarım ağırlıklı bir ilçe olmamasından dolayı ilçedeki tarım alet ve ekipman çeşidi ve sayısı azdır.

İlçe de soğuk hava deposu bulunmamakla beraber, 3 adet 30 ton kapasiteli soğuk hava deposuna ihtiyaç bulunmaktadır.

3.1.2. Hayvancılık

İlçe köylerinde hayvancılık da yapılmaktadır. Özellikle küçükbaş hayvancılık yaygındır. Hayvan varlığının ırklara göre dağılımı aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Tablo 11: Hayvan Varlığı

Tür	2002	2006	Artış (%)
Sığır	1.060	1.250	17,9
Koyun	6.000	3.510	-41,5
Keçi	1.790	1.250	-30,2
Tavuk	164.000	115.000	-29,9

Kaynak: İl Tarım Müdürlüğü, 2007

İlçede tavuk yetiştiriciliği gelişmiştir. 115.000 adet tavuğun hepsi broiler cinstir. İşletmelerde bir yıl içinde kesilen tavuk sayısı 850.000 adet olup, 1.258,5 ton tavuk eti üretimi gerçekleştirilmektedir. Köy tavuğu sayısı ise 1.900 adettir.

2002'de 6.000 adet olan koyun sayısının 2006 yılında 3.510 adete düştüğü görülmektedir. 3.510 koyunun 510 adeti sakız, 3000 adeti yerli cinstir.

Toplam 1.250 sığırın 200 adeti saf kültür, 1000 adeti kültür melezi, 50 adeti yerli cinstir. Kültür melezleri oluşturulmaktadır.

İlçedeki 1250 keçinin tamamı kıl keçisidir.

İlçede ayrıca 60 adet eşek, 15 adet katır ve 275 adet at vardır.

2006 yılında kıl keçilerinden 0,8 ton keçi kılı, yerli koyunların kırılmasından 5,9 ton yapağı elde edilmiştir.

İlçede holstein cinsi 200 adet büyükbaş sağmal hayvandan toplam 755,2 ton, 1.000 adet melez sığırdan 2.728 ton, 510 adet sakız koyunundan 58 ton, 3.000 adet yerli koyundan 318,4 ton, 1.250 adet kıl keçisinden 109,9 ton süt elde edilmektedir.

Bunların dışında ilçenin 3 köyünde arıcılık yapılmaktadır. İlçedeki eski usul kovan sayısı 18, yeni usul kovan sayısı 2.000 olup, bunlardan 2006 yılında 20.000 kilo bal, 2.000 kilo balmumu elde edilmiştir.

İlçe’de 200 teknelik 1 adet balıkçı barınağı bulunmaktadır. İlçe de kültür balıkçılığı da yapılmakta, yılda 6.930 ton çipura-levrek, 280 ton midye üretilmekte, deniz-içsu avcılığından ise 1.077 ton ürün elde edilmektedir. Çipura-levrek üretimi il toplam üretiminin %40’ını karşılarken, midye üretiminin tamamı Çeşme’de gerçekleştirilmektedir.

3.1.3. Tarımsal üretim gelirleri

Tablo 12: Gayri Safi Tarımsal Gelir

Üretim Kolları	Üretim (Ton)			Gayri Safi Gelir (YTL)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Tarla Ürünleri	821	483,2	-41,1	187.388	212.632	13
Meyve	2.993	4.006	33,8	2.249.350	4.768.625	112
Sebze	8.157	8.190	0,4	2.065.980	6.717.080	225
Et	1.623,9	1.444,7	-11	4.082.035	6.376.450	56
Beyaz	1.459,90	1.285,50	-11,9	3.138.785	4.499.250	43
Kırmızı	164	159,2	-2,9	943.250	1.877.200	99
Süt	3.547,5	3.969,45	11,9	1.064.250	2.189.314	105,7
Bal	15	20	33,3	75.000	170.000	126,7
Balmumu	1,5	2	33,3	8.550	15.000	75,4
Su ürünleri	0	8.287	----	0	560.000	----
Toplam	18.783	27.847	48	13.814.588	27.385.551	98

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü Verileri ve İlçe Kaymakamlığı Kayıtları, 2007

Tabloyu incelediğimizde, ilçenin 2006 yılı gayri safi tarımsal geliri 27.385.551 YTL olduğunu ve ilçenin toplam tarımsal üretim değerinin %48 oranında, gayrisafi tarımsal gelirinin ise %98 oranında arttığını görüyoruz.

3.2. Sanayi

Tablo 13: Sanayi Alanları

	İsim	Kuruluş yılı	Toplam alan (da)	İşletme Sayısı		İstihdam (adet)	Doluluk oranı (%)
				Yabancı	Yerli		
Küçük Sanayi Sitesi	Çeşme Sanayi Sitesi	1984	132.000	0	64	165	100
	Alaçatı Sanayi Sitesi	1986	66.830	0	84	63	100

Kaynak: Sanayi Ticaret İl Müdürlüğü, İlçe Kaymakamlığı, 2007

Çeşme'nin bir turizm ilçesi olması ve turizm karakterine aykırı düşmemek adına ilçe de sanayileşme gelişmemiştir. İlçede Çeşme ve Alaçatı olmak üzere 2 adet küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. Ancak organize sanayi bölgesi ve serbest bölge bulunmamaktadır.

132.000 da alanda kurulan Çeşme Küçük Sanayi Sitesinde 64 yerli firmada 165 kişi istihdam edilmektedir.

Alaçatı Küçük Sanayi Sitesi ise 66.830 da alandan oluşmakta, 84 adet yerli firma da 63 kişi çalışmaktadır.

Kayıtlardan ilçe de 27 adet yabancı sermayeli şirketin bulunduğu bilgisi edinilmiştir.

3.3. Ticaret

Tablo 14: Ticaret Merkezleri

	İsim	Toplam alan (m ²)	İşletme sayısı	Doluluk oranı (%)
Alışveriş merkezi	Tansaş	800	3	100
	Migros	700	3	100
	Bim	200	2	100
	Dia-sa	180	1	75
	Şok	180	1	180
Pazaryeri	Çeşme Merkez	1200	1	50
	Ilıca Merkez	1600	1	100
	Dalyan Merkez	800	1	50
	Çiftlik Merkez	600	1	50
Fuar-Sergi alanı	Klise içi merkez	300	1	50

Kaynak: İlçe Kaymakamlığı, 2007

İlçe'de Tansaş, Migros, Bim, Dia-Sa ve Şok gibi marketlerin haricinde alışveriş mağazası bulunmamaktadır.

Ayrıca Çeşme, Ilıca, Dalyan ve Çiftlik pazaryerleri kurulmaktadır.

Kilise içi merkez haricinde fuar ve sergi alanı bulunmamaktadır.

İlçede 2006 yılı rakamlarıyla 4 adet firma toplam 15.607.409,54 \$ tutarında ihracat yapmaktadır.

Çeşme'de andezit, kalker ve mermer madenleri çıkarılmaktadır.

3.4. Turizm

Tablo 15: Turistik Tesisler

Türü	Turizm işletme belgeli			Turizm yatırım belgeli		
	Tesis sayısı	Oda sayısı	Yatak sayısı	Tesis sayısı	Oda sayısı	Yatak sayısı
Beş yıldız	3	777	1.688	3	819	1.860
Dört yıldız	3	450	952	0	0	0
Üç yıldız	6	420	888	1	40	80
İki yıldız	10	386	664	1	23	46
Bir yıldız	0	0	0	1	20	40
Tatil köyü	1	515	1030	2	381	814
Pansiyon	4	64	136	4	50	100
Apart otel	1	51	152	1	9	20
Butik otel	0	0	0	4	135	277
Toplam	28	2.663	5.510	17	1.477	3.237

Kaynak: Çeşme Kaymakamlığı Turizm Danışma, 2007

Çeşme’de turizm en gelişmiş ve en öne çıkan sektör durumundadır.

İlçede beş yıldızlı, turizm işletme belgeli, 777 oda, 1.688 yataklı 3 adet, turizm yatırım belgeli, 819 odalı ve 1.860 yataklı 3 adet tesis bulunmaktadır.

Dört yıldızlı 3 adet otel bulunmaktadır. Bunların toplam oda sayısı 450, yatak sayısı 952’dir.

Üç yıldızlı 7 adet otelin toplam oda sayısı 460, toplam yatak sayısı 968 adettir.

İlçe de iki yıldızlı 11, bir yıldızlı 1 adet otelin yanı sıra, 4 adet pansiyon, 2 adet özel ve 4 adet butik otel bulunmaktadır.

Ayrıca ilçede toplam 896 odalı, 1844 yataklı 3 adet tatil köyü de mevcuttur.

İlçe’de başlıca yaz turizminin, termal turizmin, su sporlarının ve kongre turizminin geliştiği gözlemlenmektedir.

İlçe de “kültür turizm alanı” olarak ilan edilen yerlerin planlamalarının bir an önce tamamlanarak tahsise açılması önem arz etmektedir.

İlçede turizm bilincinin geliştirilmesi, alt yapı çalışmalarının bir an önce tamamlanması, termal turizmi geliştirmeye yönelik yatırımların yapılması gerekmektedir.

Özellikle sörf, termal, yat, kongre turizmleri için yatırımlar devam etmektedir. Tahsis süreci bittiğinde golf turizmine de ağırlık verilmesi düşünülmektedir.

İlçe'de öne çıkan turistik yerler Alaçatı taş evleri, Erytraı antik şehri, kaplıcalar, Çeşme Kalesi, kervansaray, kiliseler, Osmanlı dönemi çeşmeleri, Eşek Adası'dır.

İlçenin deniz kıyı uzunluğu 29 km, plaj sayısı 20, mavi bayraklı plaj sayısı 11, seyahat acenta sayısı 24 adettir.

İlçe'nin toplam turizm geliri 65.633.584,26 YTL olarak kaydedilmiştir.

İlçede turizm tesislerinde 2006 yılında 294.697 yerli, 61.030 yabancı olmak üzere toplam 355.727 turist konaklamıştır.

3.5. Kamu Maliyesi

Tablo 16: Vergi (2006)

		Mükellef sayısı	Tahakkuk edilen vergi tutarı (YTL)	Tahsil edilen vergi tutarı (YTL)
Maliye Bakanlığı	Gelir	2.291	2.746.238,03	704.097,11
	Kurumlar	455	416.629,85	95.215,91
	Katma değer	2.189	3.002.098,51	1.233.307,08
	Diğer	2.435	22.082.286,19	16.652.964,84
Çeşme Belediyesi	Emlak	28.991	3.700.973,47	3.129.080,19
	Çevre temizlik	4.347	457.345,90	386.738,91
	Diğer	*	*	*
Toplam vergi gelirleri (YTL)		40.708	31.948.226,05	22.201.404,04

Kaynak: İl Vergi Dairesi Başkanlığı Çeşme Vergi Dairesi Müdürlüğü, Çeşme Belediyesi, 2007 * Bilinmiyor

Çeşme Vergi Dairesi'nden edinilen bilgilere göre 7.370 adet vergi mükellefinden toplam 28.247.252 YTL vergi tahakkuk etmiş, bundan da 18.685.584 YTL'lik vergi tahsil edilmiştir.

Tahsil edilen verginin 704.097,11YTL'si gelir, 95.215,91YTL'si kurumlar, 1.233.307,08 YTL'si katma değer ve 16.652.964,84 YTL'si diğer vergi kalemleri olarak kaydedilmiştir.

Çeşme Belediyesi kesin hesaplarına göre 18.370.000 YTL'lik toplam bütçenin 10.622.641,47'si genel kamu hizmetlerine, 462.208,53 YTL'si kamu düzeni ve güvenlik hizmetlerine, 6.043.000 YTL'si ekonomik işler ve hizmetlere, 260.900 YTL'si çevre koruma hizmetlerine, 687.800 YTL'si iskan ve toplum refahı hizmetlerine, 211.500 YTL'si sağlık hizmetlerine, 81.950 YTL'si dinlenme, kültür ve din hizmetlerine ayrılmıştır.

Alaçatı Belediyesi kesin hesabına göre, bu belediye de 6.894.103 YTL'lik bütçeye sahiptir.

Belediye kayıtlarına göre yatırımlar ise şöyledir;

- İdare mali beton parke döşenmesi (82.430 YTL)
- Fevzi Çakmak Mah. Muhtelif cadde ve sokakların kilit parke yol kaplaması işi (494.605 YTL)
- Alaçatı girişine palmye ağacı temin ve dikimi (89.625 YTL)
- Pazaryeri camii ve çevresi meydan düzenlemesi (439.450 YTL)
- Umumi tuvalet yapımı (20.500 YTL)
- Alaçatı merkez granit taş yol kaplama yapım işi (128.040 YTL)
- Alaçatı merkez su şebekesi yenilenme işi
- Alaçatı merkez elektrik şebekesinin yer altına alınması işi

İlçeye ait kamu yatırımları arasında 2.600 metrekare alanda kurulması planlanan 8 derslikli halk eğitim merkezi bulunmaktadır. Toplam proje tutarı 1.765.000 YTL olarak belirlenmiştir.

4. Sosyal Yapı

4.1. Eğitim

Çeşme ve çevresinde okuma-yazma bilmeyenler yapılan alan çalışmasıyla tespit edilmiş ve ihtiyaçlar doğrultusunda Halk Eğitimi Merkezi ile işbirliği yapılarak 1. ve 2. kademe okuma yazma kursları açılmıştır ve açılmaktadır. Ulusal Eğitime Destek Kampanyası ile bu çalışmalar ivme kazanmıştır. İldırı köyünde, Alaçatı 15 Eylül İlköğretim Okulu'nda ve ilçe merkezinde Namık Kemal İlköğretim Okulu'nda okuma yazma kursları açılmıştır.

İlçe'de 1 lise, 1 çok programlı lise, 2 meslek lisesi ve 1 Anadolu lisesi, 10 anaokulu, 12 ilköğretim okulu, 3 halk eğitim merkezi, 5 özel eğitim kurumu bulunmaktadır.

İlçe'de ilköğretim çağındaki bulunan 3.391 öğrencilerin tamamı ilköğretime devam ederken, orta öğretim çağındaki 1.755 kişinin ancak %60'ı bir ortaöğretim kurumuna devam etmektedir.

2005-2006 döneminde ÖSS'ye giren 292 öğrenciden 49'u iki yıllık, 52'si dört yıllık bir yüksek öğretim kurumuna yerleşirken %65,4'ü açıkta kalmıştır. 2005-2006 öğretim döneminde OKS sınavına giren 262 öğrencinin yalnızca %21,8'i sınavda başarılı olabilmektedir.

Tablo 17'de görüldüğü gibi, ilçedeki anaokullarında her bir öğretmene 14, ilköğretimde 21, meslek liselerinde 11, ve diğer liselerde 12 öğrenci düşmektedir.

Tablo 17: Eğitim Durumu (2006)

Türü		Adet	Erkek öğrenci	Kız öğrenci	Öğretmen sayısı	Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı
Okul öncesi eğitim		10	159	144	21	14
İlköğretim		12	1.764	1.627	157	22
Ortaöğretim	Meslek lisesi	2	399	132	48	11
	Diğer liseler	3	463	459	73	13
Toplam		27	2.785	2.362	299	17

Kaynak: İlçe Kaymakamlığı, 2007

İlçede 1 adet dersane 2 adet sürücü kursu, 1 adet halk eğitim merkezi ve 3 adet kurs merkezinde 54 eğitimle toplam 1.971 adet öğrenciye eğitim verilmektedir.

Tablo 18: Eğitim Durumu (2006)

Türü	Adet	Erkek öğrenci	Kız öğrenci	Eğitmen sayısı
Dershane	1	132	151	10
Sürücü kursu	2	698	294	19
Halk eğitim merkezi	1	193	262	13
Diğer eğitim ve kurs merkezi	3	191	50	12
Toplam	7	1.214	757	54

Kaynak: İlçe Kaymakamlığı, 2007

4.2. Sağlık

Tablo 19: Sağlık Hizmetleri (2006)

		Adet		Yatak kapasitesi		Doktor sayısı		Hemşire sayısı		Diğer sağlık görevlisi		Hizmet verilen hasta sayısı
		M	İ	M	İ	M	İ	M	İ	M	İ	
KAMU	Hastane	1	----	41	----	16	13	19	1	30	23	108.055
	Sağlık Ocağı	2	----	*	----	15	----	8	----	14	----	123.213
	Toplam	3	----	41	----	31	13	27	1	44	23	231.268
ÖZEL	Hastane	1	----	23	----	16	----	30	----	60	----	25.000
	Poliklinik	3	----	*	----	6	----	5	----	3	----	1.417
	Toplam	4	----	23	----	22	----	35	35	63	----	26.417
Genel Toplam		7	----	64	----	53	13	62	36	107	23	257.685

Kaynak: İlçe Kaymakamlığı, 2007 M: Mevcut, İ: İhtiyaç * Bilinmiyor

Doktor başına kamu sağlık kurumlarında 7.460, özelde 1.200 hasta düşmektedir.

İlçede 1 adet devlet hastanesi, 2 adet sağlık ocağının yanı sıra 1 özel hastane 3 tane de poliklinik hizmet vermektedir.

Söz konusu sağlık kurumlarında yılda 257.685 hastaya 53 doktor, 62 hemşire, 107 sağlık personeliyle hizmet verilmektedir.

Tablo 20: Diğer Sağlık Hizmetleri (2006)

Tür		Adet
ÖZEL	Laboratuvar	3
	Eczane	11

Kaynak: İlçe Kaymakamlığı, 2007 *Bilinmiyor

İlçede 3 adet özel laboratuvar ve 11 eczane bulunmaktadır.

4.3. Kültür ve Spor

İlçe spor yönünden büyük bir potansiyele sahiptir. Çeşme, Alaçatı ve Ilıca'da birer futbol takımı vardır. Okullar arasında ilçe lig heyeti kanalıyla her türlü spor organizasyonu gerçekleştirilmektedir. Okullararası masa tenisi, basketbol, voleybol, futbol, kros müsabakaları yapılmaktadır.

İlçede 7 adet spor kulübü bulunmaktadır. Bu spor kulüplerinde futbol, sörf, basketbol, voleybol, yüzme, yelken, windsurf branşlarında spor yapan toplam 401 lisanslı sporcu bulunmaktadır.

İlçede folklor çalışmalarına önem verilmekte, okullarda ekipler çalışmalarını yıl boyunca sürdürmektedir. Bu alanda Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü ile okullar koordineli olarak çalışmaktadır.

İlçede 17 adet cami bulunmakta, ancak sinagog ve kilise bulunmamaktadır.

Tablo 21: Kültürel Tesisler (2006)

Tür	Mevcut	Kapasite
Kütüphane	1	(kitap)
Sinema salonu	2	(koltuk)
Düzenlenen şenlik ve festival	1	6(gün)
Oyun alanı/parkı	3	(m ²)

Kaynak: İlçe Kaymakamlığı, Turizm İl Müdürlüğü, 2007

İlçede 1 kütüphane, 2 tiyatro salonu, 2 adet sinema salonu bulunmakta, opera salonu, kongre merkezi, müze bulunmamaktadır.

İlçede Çeşme Belediyesi tarafından her yıl 16 Eylül'de Kurtuluş Şenlikleri düzenlenmekte ve kutlanmaktadır.

Tablo 22: Sportif Tesisler (2006)

Tür		Mevcut	Kapasite
Spor kompleksi		1	00 (m ²)
Spor salonu	Kapalı	1	1000(koltuk)
	Toplam	1	(koltuk)
Tenis kortu	Kapalı	----	----
	Açık	1	----
	Toplam	1	----
Futbol sahası	Çim	1	(koltuk)
	Toplam	1	(koltuk)
Basketbol sahası	Kapalı	----	(koltuk)
	Açık	1	(koltuk)
	Toplam	1	(koltuk)

Kaynak: İl Gençlik ve Spor Müdürlüğü, İlçe Kaymakamlığı, 2007

İlçenin 1 adet açık teniz kortu, 1 adet çim futbol sahası, 5 adet açık basketbol sahası ve 1000 kişilik bir spor salonu bulunmaktadır.

5. Altyapı

Çeşme ilçesinin toplam nüfusunun yaklaşık olarak %10'u köylerde, %23'ü Alaçatı beldesinde %67'si Merkezde ikamet etmektedir.

Belediye sınırları dışında ve köy yerleşim alanları dışında ise her geçen gün yeni konut alanları açılmaktadır. Bu yeni yapılan kooperatif evleri, yazlık evler mahiyetinde olup genellikle kıyı şeridinde yer almaktadır. Toplam konutun %70'ini teşkil eden ve iç turizme yönelik yazlık evler senenin 3-4 ayında iskan edilmektedir.

İlçenin konut sayısı Merkezde 21.254, Alaçatı Bucağı'nda 6.427 olmak üzere toplam 27.681'dir. Bu rakama 2. konutlar dahil değildir. İlçe merkezinde konut sıkıntısı had safhadadır. Diğer bölgelerde ise normaldir. Şehir merkezinde konut sıkıntısının en büyük payı merkezin yarısından fazlasının Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun SİT sahası dahilinde olmasıdır.

2006 yılı içerisinde 230 adet yeni konut için ruhsat verilmiştir. 2006 yılı içinde verilen yapı kullanım izin belgesi sayısı ise 168 adettir.

İlçe'nin Alaçatı ve Çeşme olmak üzere iki adet belediyesi, ilçe merkezine bağlı 20 mahallesi, 1 köyü ve Alaçatı bucağına bağlı 3 köyü bulunmaktadır.

Büyük bir turizm beldesi olan ilçede senenin 6 aya yakın bir kısmı büyük bir hareketlilik gösterir. İlçe halkının büyük kısmı yerli ve yabancı turiste hizmet vererek geçimini sağlamaktadır. Gelir düzeyi orta seviyededir.

Turizm sezonu içerisinde ilçe de her türlü eğlence mevcuttur. Kış aylarında ise büyük bir sessizliğe bürünmektedir. İlçede bol miktarda bulunan termal sular değerlendirildiği takdirde şehir bu hüviyetinden kurtulacak, kış turizmi gelişecek ve senenin 12 ayında hareketlilik sağlanacaktır.

Tablo 23: Hanehalkı Temel Altyapı Gereksinimleri

		Elektrik	Su	Telefon
Abone sayıları	Konut	29.032	23.117	22.790
	İşyeri	0	63	2.871
	Diğer	7.138	*	*
	Toplam	36.170	23.180	25.661
Toplam tüketim miktarı	Konut	2116539,95	1.884.327	*
	İşyeri	955721,08	7.560	*
	Toplam	3.072.261,03	1.891.887	*

Kaynak: Gediz Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi İl Müdürlüğü, İl Telekom Müdürlüğü

*Bilinmiyor. Elektrik (kwh), Su (m³) olarak hesaplanmıştır.

İlçede ki toplam su abone sayısı 23.180'dir.

İlçenin tamamında elektrik mevcuttur. Elektrik abone sayısı 36.170'dir.

İlçede daha önce 15 adet olan rüzgar santrali adedi son iki yılda yapılan yatırımlarla 64 adete yükselmiştir.

İlçenin İzmir bağlantılı karayolu uzunluğu 81 km'dir. Genişletilmesi ve onarımı gerekmektedir. Reisdere, Çiftlik ve dalyan Mahalleleri ile Ovacık Köyü merkeze 5 km, Ildırı 22, Germiyan 12, Alaçatı 9 km'dir.

İlçeye Alaçatı, İzmir, Urla, Karaburun ve Seferihisar bağlantılı otoyol bulunması, ulaşımı oldukça rahatlatmakta, İzmir-Çeşme karayolunu rahatlatmaktadır.

İlçe Yunanistan'ın Sakız Adası ile bağlantılı feribot seferleri turizm sezonu içerisinde tarifeli olarak yapılmaktadır. Ayrıca Çeşme-İtalya arası feribot seferleri halen devam etmektedir.

İlçeye ulaşımında denizyolunu kullanan ziyaretçi sayısı 42.886'sı yerli, 82.216'sı yabancı olmak üzere toplam 125.102 kişidir.

Ayrıca, İlçeden İzmir'in Üçkuyular semtindeki garaja minibüs ve otobüsler ile sefer yapılmaktadır.

İlçeye demiryolu ile ulaşım yoktur.

İlçede havayolu bulunmamaktadır.

7 adet belediye otobüsü ve 50 adet minibüs ilçe içi toplu ulaşımı sağlamaktadır.

İlçede 1 adet gemiye yolcu hareketini sağlayan iskele, toplam 500 tekne kapasiteli 5 adet balıkçı barınağı, 710 yat kapasiteli 2 adet yat limanı vardır.

01.04.1994 tarihinde faaliyete geçen Çeşme Telekom Müdürlüğü'nün 01.05.1997 tarihinde Urla ve Karaburun ilçelerinin bağlanması ile birlikte Çeşme Telekom Müdürlüğü olan unvanı, Yarımada Telekom Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir. Bakım sahasında 10 adet santral bulunmaktadır.

İlçede 22.790 adet konut, 2.871 işyeri olmak üzere toplam 25.661 adet telefon abonesi bulunmaktadır.

Santraller telefon hizmeti dışında ADSL, GSHDSL, ISDN, BA ve özel servis numaraları hizmeti verilmektedir.

Ulusal tv ve radyolar ilçede rahatlıkla izlenip dinlenilebilmektedir. Yerel dergi, yerel televizyon ve yerel radyo bulunmamaktadır.

6. Sorunlar ve Çözüm Önerileri

- Şehir suyu kalitesinin düşük olması

İlçe'de Kutlu AKTAŞ Barajının devreye girmesiyle su sıkıntısı tamamen çözümlenmiştir. Ancak mevcut suyun kalitesi düşüktür. Su kalitesini yükseltmeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

- Kanalizasyon ve atık su projeleri

Kanalizasyon, atık su arıtma ve katı atık projeleri için bakanlıktan destek talebinde bulunulmuştur ve sonucu beklenmektedir.

- Yatırım sorunu

Denize yakın arazilerde daha önce plansız olarak yapılan ikincil konutlar nedeniyle buralarda turizm yatırımcılarına yatırım yapmaya uygun arazi bulunmamaktadır. Ancak daha önce Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen kültür ve turizm alanının planlama ve tahsis işlemlerinin tamamlanmasıyla yatırımcıya yatırım yapılabilecek alanlar gösterilecektir.

- İnşaat malzemelerinin ve işçilik maliyetlerinin yüksek olması

İlçe'nin şehir merkezine uzak olması nedeniyle inşaat malzemeleri ve işçilik maliyetleri yüksek olmaktadır.

- Çeşme'nin kendine özgü mimarisinin yapılara yansıtılamaması

Çeşme'nin kendine özgü mimarisi yeni yapılan binalara yansıtılamamıştır. Ancak son dönemde özellikle Alaçatı'daki yeni yapılan evler taş evlerin mimarisine uygun olarak inşa edilmektedir.

- Halk Eğitim Müdürlüğü binasının tamamlanması

Yapımı yıllardır tamamlanamayan Halk Eğitim Müdürlüğü binasının hukuki itilafları çözülmüştür. Binanın tavsiye süreci devam etmektedir. İnşaatın 2007 yılında tamamlanması beklenmektedir.

- Devlet Hastanesindeki uzman doktor açığı

İlçe'deki devlet hastanesinin uzman doktor eksiğinin biran önce tamamlanması gerekmektedir.

- Çeşme Kalesi'nin yarım kalan restorasyon işinin tamamlanması

Tarihi Çeşme Kalesi'nin burçlarının ve surlarının restorasyonu tamamlanmıştır. Buradaki anfi tiyatronun yeniden yapılması ve yeni sergi hollerinin açılması için çalışmalar devam etmektedir.

- Ildır Köyü'nün arkeolojik sit alanı içinde kalması

Ildır Köyü'nün arkeolojik sit alanı içinde kalması nedeni ile biran önce köy halkının belirlenen yeni köy alanına taşınmalarının sağlanmalıdır.

7. Yatırım Olanakları

- Bakanlar Kurulu'nun onayladığı kültür ve turizm alanı tahsis işlemlerinin olabilecek en kısa sürede sonuçlandırılarak sıcak su kaynakları bakımından zengin olan ilçeye termal turizmi geliştirmeye yönelik yatırımlar yapılmalıdır.
- Yeni bir kız meslek lisesi binası yapılarak, eski binaya öğretmen evi taşınmalıdır.
- Yeni bir emniyet hizmet binası yapılmalıdır.
- Kongre, sempozyum vb. toplantıların yapılabileceği bir kültür merkezi yapılması kongre turizminin yapılmasına katkıda bulunacaktır.

- **Çeşme Jeotermal Projesi**

- 2001 Çeşme Jeotermal çalışmaları Kültür ve Turizm Bakanlığı ve İl Özel İdaresi'nin destekleri ile sürdürülmektedir. Çeşme Merkez, çevre yolu ve Dalyan bölgesindeki turistik tesislere termal suyu ulaştıracak olan ishale hattı ve geri dönüşüm hatlarının yaklaşık 40 km'si tamamlanmıştır. Halen 60 adet tesis bu sudan faydalanabilecek konumdadır ancak halihazırda 18 adet tesis bu termal sudan faydalanmaktadır.
- Çiftlik bölgesine yapılacak olan ishale hattına ait proje çalışmaları da tamamlanmak üzeredir. Yine bu projenin içerisinde olan termal tedavi ve kür merkezinin yapımı ile ilgili bir şirket kurulmuştur. Yer temini çalışmaları devam etmektedir.

- **Nüvelik Sakız Koyunu Projesi**

Sakız koyunu Tarım Bakanlığı tarafından ilk kez destek kapsamına alınmıştır. Projenin amacı saf ırkı muhafaza ederek bunları damızlık olarak kullanmaktır. 6 yetiştirici ile sözleşme imzalanarak, bu üreticilerimize destek verilmektedir. Halen toplam 135 koyun için hayvan başına yıllık 60.000 YTL destek alınmaktadır.

- **Zeytinciliğin Geliştirilmesi Projesi**

Bu projede de desteğe devam edilmektedir. Son üç yıl içinde ilçe genelinde toplam 40.000 zeytin fidanı dağıtılmıştır. Ayrıca, ağaçaltı örtü, plastik kasa, hasat makinesi, ilaç motorları, köy muhtarlıkları aracılığıyla çiftçilere dağıtılmıştır. 2007 yılında da bu desteklere devam edilecektir.

Tablo 24. İlçenin Swot Analizi

Güçlü Yönleri	Zayıf Yönleri
<p>-Turizm gelişmiştir. -Ro-ro iskelesi ilçeye hareket kazandırmaktadır. -Su sorunu Kutlu Aktaş barajının devreye girmesiyle önemli ölçüde çözümlenmiştir. -Yat limanlarının tamamlanmasıyla turizmdeki döviz girdisi artacaktır. -İlçede giderek turizm sektörünün ön plana geçmesiyle tarım üretiminin giderek azalmasına karşın hala daha önemli sayılabilecek miktarda üretim yapılmaktadır. -İlçe'nin rüzgar enerji santrallerinin sayısı arttırılmış, daha fazla elektrik üretilmeye başlanmıştır. -Ülkenin üçüncü büyük kentine yakınlığı en büyük avantajlarından biridir.</p>	<p>-İkinci konut sayısının giderek artması tarım alanlarının ve tarımsal üretimin azalmasına neden olmaktadır. -Plansız yapılaşmalar nedeniyle, büyük turizm yatırımlarına yer kalmamıştır. -İkincil konutların yoğun olarak bulunduğu bir ilçe olduğundan ancak yılın 3-4 ayı nüfus yoğunlaşmaktadır. Bu da ilçe ekonomisine zarar vermekte, hizmet maliyetlerini arttırmaktadır. -Şehir suyunun kalitesi düşüktür.</p>
Yatırım olanakları	Tehditler
<p>-Çeşme'nin tüm ekonomik yapısı turizm odaklı olduğundan, termal, sörf, yat, kongre ve golf turizmini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir. -İlçe turizminin tanıtımına yönelik çalışmalara ağırlık verilebilir. -İlçede yatırım olanaklarının sunulabilmesi için kültür ve turizm alanı tahsis işlemleri olabilecek en kısa sürede sonuçlandırılmalıdır.</p>	<p>- Çeşme'nin gelişimini tehdit eden en önemli faktör yoğun yapılaşmadır. Bu nedenle gerek tarım, gerekse turizm giderek mevcut özelliğini yitirme tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadır.</p>

8. Sonuç

Çeşme ilçesinin sahip olduğu doğa güzellikleriyle gerçek bir turizm cenneti olduğu söylenebilir.

İlçede öne çıkan turistik yerler olarak Alaçatı Taş Evleri, Erytraı Antik Şehri, kaplıcalar, Çeşme Kalesi, kervansaray, kiliseler, Osmanlı dönemi çeşmeleri, Eşek Adası sayılabilir.

İlçenin deniz kıyı uzunluğu 29 km, plaj sayısı 20, mavi bayraklı plaj sayısı 11'dir.

Turizm potansiyelinin artırılması yönünde; turizm bilincinin geliştirilmesi, alt yapı çalışmalarının bir an önce tamamlanması, özellikle termal, sörf, yat, kongre ve golf turizmini geliştirmeye yönelik yatırımların yapılması önem arz etmektedir.

İlçede yatırım olanaklarının değerlendirilebilmesi için kültür ve turizm alanı tahsis işlemleri olabilecek en kısa sürede sonuçlandırılarak yatırımcılara imkan sağlanmalıdır.

Ayrıca ilçenin doğal güzelliklerinin tanıtımı için yerel yönetimler tarafından Turizm Bakanlığı'yla işbirliği yapılmalıdır.

İlçenin belki en büyük dezavantajlarından biri ikincil konutların yoğun olmasıdır. İlçedeki konutların yalnızca 8.000'inde yaşam 12 ay sürmekte bu da hizmet maliyetlerinin yükselmesine neden olmaktadır.

Ayrıca yoğun yapılaşma da ilçenin doğal güzelliklerinin kaybına neden olmaktadır.

Andezit, kalkit ve mermer ilçede çıkarılan madenlerdir.

Kumsalları, sörf turizmi, termal turizmi, Çeşme Kalesi, sakız reçeli, sakız koyunu ve kavunu ilçe ile özdeşleşmiş unsurlar olarak sayılabilir.

9. İletişim

Tablo 26. İletişim Bilgileri

	Adres	Telefon	Faks	E-Mail
Kaymakamlık	Hükümet Konağı Çeşme/İZMİR	(232) 712 66 15	(232) 712 68 41	cesmekaymakamlik@yahoo.com
Alaçatı Belediye Başkanlığı	Türkoğlu Mahallesi Atatürk Bulvarı No:17 Çeşme/İZMİR	(232) 716 80 06- 716 94 26	(232) 716 80 49	alacati-bld@ttnet.net.tr
Çeşme Belediye Başkanlığı	Cumhuriyet Cad. No:2 Çeşme/İZMİR	(232) 712-66 32	(232) 712 64 57	info@cesme-bld.gov.tr
Çeşme Esnaf ve Sanatkârlar Odası	16 Eylül Sok. No: 6 K:1 Çeşme/İZMİR	(232) 712 85 93- 712 90 76	(232) 712 07 55	ceso@ceso.org.tr
İlçe Emniyet	Musalla Mahallesi Beyazıt Caddesi No. 1 Çeşme/İZMİR	(232) 723 09 19	(232) 723 45 99	